

Bidrag till Lyktan i mars 2021

Och skidan den slinter

Under ett år av covid-19 pandemin har vi haft verkligen få möjligheter att träffa varandra. Än mer få har varit de gånger vi har kunnat samlas för att hålla sammankomster, fester eller ordna kurser. Föreningslivet har ju läгат på is, som man brukar säga. Möten ordnas på distans, teams eller zoom, så att man kan skriva protokoll och på så sätt uppfylla lagstadgade ärenden.

Det som varit glädjande under vintern 2021 var att det har funnits snö. Folk har igen funnit glädje och nytta av att kunna skida i terrängen i skogarna. Där kan man känna sig vara utom all verkan av covid-19 och man känner sig fri. Fri att andas speciellt utan mask. En annan viktig sak är förstås att man tillsvidare också haft möjlighet att promenera eller staka på med stavarna längs gator och gåvägar.

Vinter och snön, den för nog tankarna tillbaka till barn- och ungdomsåren. Vi skidade till lilla skolan i kyrkbyn, vi skidade över till mor- och farföräldrarna, över åkrar och ängar. Det fanns ju endast Tusbyvägen på den tiden och så förstås Fattigbackavägen. Vi som var ute och skidade var mor Anita, min syster Anne och jag. Man kan säga att vi skidade var och varannan dag. Det fanns riktigt fina spår runt Tornberget som nu helt sprängts bort för att flygfältet har utvidgats så kraftigt. Firmorna omkring oss och deras personal skötte om att spåren gjordes genast då snöläget gav möjlighet att trampa upp dem. På den tiden trampade man upp spåren i stor grupp.

Skidtävlingarna var mycket vanliga, vi skidade för Helsinge Atlas där man även fick sina första råd i tekniken. Då skidade vi endast den sk. klassiska stilen. Vanlig diagonal stil där stavarna turvis fördes fram och man gav en spark med motsatta ben. Tekniken fordrar balans och rytmik för att vara effektiv. En annan stil var parstakning. Här körde man på med endast stavarna, rytmiskt och tillika. Tredje möjliga teknik, som användes i mindre och lättare uppförsbackor är parstakning med en spark. Inom Atlas fanns det utbildade tränare som kände till tekniken. Skidningen blir mycket lättare bara man kan lite variera enligt terrängen och hurudant glid och fäste man hade.

Ju bättre teknik man hade desto bättre spår önskade man sig i tävlingar och annars också. Vi minns med Anne många veckoslut då jag ville ha henne med i hasorna för att spåren skulle skidas upp på 60-talet. Först skulle man planera var man ville lägga spåren, behövdes det göras flere än ett spår.

Åkrarna hade mycket öppna diken som man fick med spade fylla med snö, och ett annat problem var att hitta ett bra ställe att ta sig över Fattigbackavägen. Spåren runt Midgårds backen hade tendensen att lätt täckas ifall det var snöfall eller speciellt vind. Det blev mycket flacka spår med motvind åt ena hållet och medvind åt det andra. Jag skidade ofta dagen innan tävlingen flere varv för att göra ett gott botten. Sedan var det ännu på tävlingsdagen klart att man måste skida ett varv för att kolla att allt var som det skulle, bl.a. märkningen av banorna var också viktig.

Tävlingarna gick inte av stapeln alltid vid Midisbacken, vi ordnade föreningens tävling också hemma hos oss i Rödsand. Där hade vi tillgång till skogsspåren runt Tornberget som var i skick hela vintern. Några gånger skidades föreningens tävlingar för juniorerna i Övitsböle hos Kajsa och Henry Calais. Sedermera övergick vi mer till skiddagar eller utedagar, det där med att tävla har inte varit så populärt sedan på 2000-talet.

Inom HTU skidades det också tävlingar och de gick riktigt i allmän klass. Man for till Kervo eller till Sibbo eller andra till orter där skidandet var mycket populärt. En plats i huvudstadsregionen med goda spår var Solvalla. Där fanns ju spår i hundatals kilometer.

Dagens mest besökta platser där det finns uppkörda spår hela vintern är ju Svedängen, Petikko, Oittans, Håkansböle och terrängen runt Möskeri backen. Med dagens smala skidor är det inte mer möjligt att skida längs med åkrarna. Dessutom så har vi mycket vägar som sätter stopp för fri skidning.

Som ni kanske märker i texten så har skidandet gett mig mycket avkoppling, bra kondition och många goda vänner trots att vi tävlade hårt i spåren under tonåren. Som konditions-skidare nu, hoppas jag att alla skall ha möjlighet att skida, utan att man blir utskälld över att man är långsam eller att man inte kan eller helt enkelt gillar att skida snabbt. Andra vill njuta av att vara ute i naturen och det skall alla ha möjlighet till i dagens Finland. Det skall finnas skilda spår och platser för dem som idkar skidning som sitt yrke och tränar på allvar för att nå toppen inom sporten.

Jag hoppas att vi igen efter pandemin kan göra lite skidturer i grupp, en sammanhållning som man saknar mycket i dagens samhälle.

Med hopp om ljusare tider.

Boje

Börje Henriksson

Vintrar i Midisbacken på 1960-talet

Då vi fått uppleva en stund av en ordentlig vinter år 2021 även här i södra Finland, kom jag att tänka på vintrarna på 1960-talet.

Bakom HKUFs föreningshus finns en backe kallad Midisbacken (även "Bisabacka"). På 1960- och 70-talet - då jag själv var barn och bodde granne till Midgård - var det så gott som dagligt nöje åka ned för backen under de snörika vintrarna. Vi åkte ned med skidor, pulka eller kälke. Det var inte endast Kyrkobybarn, som besökte backen utan det kom även barn som bodde längre bort för att njuta av farten i Midisbacken.

Som nybörjare var det skäl att vara försiktig och starta från den lilla "plattformen" ungefär 1/3 nedanför från toppen. Med ålder och övning ökade modet och då kunde man ta full fart ända från toppen av backen. Då det var fint före, tog farten slut först långt ute på åkern nedanför backen.

Det hörde till att bygga en liten hoppbacke ("hynda", som vi kallade det) vid roten av backen. En och annan fick ju sina skidor brutna där också. Sällan fick man nya skidor - speciellt om det inte var första gången det hände samma vinter - utan de lappades med plåt el. dyl.

Samma plåtlappade skidor användes ofta också i skidtävlingar, som HKUF arrangerade varje vinter. Starten gick från åkern nedanför Midgård och efter en lämplig runda var målet på gården framför föreningshuset. Varm saft serverades deltagarna efter loppet.

1960-talets "damernas skidmode" gick ut på att ha anorak samt skidbyxor med smala buntar med hälla under foten och dragkjed på vänstra sidan vid höften. Mina personliga barndomstrauman från Midis skidtävlingar har att göra just med skidbyxorna under en tävling då jag var ca 8-9 år gammal. Mina sidbyxor hade en dragkjed, som inte alltid funkade så bra och någon minut efter starten var det hänt! Dragkjeden gick sönder och jag kände hur mina byxor började småningom glida nedåt. Jag fortsatte att staka på, som ingenting hade hänt. Först när en medtävlare ville köra om mig, stannade jag och drog upp byxorna, som hade glidit ned till knäveckan. På något sätt lyckades jag ta mig i mål till slut. Av någon konstig orsak har jag inte varit så ivrig att åka tertängskidor sen dess.

Så var det alltså förr. I denna dag går det tyvärr inte längre att åka nedför Midisbacken då det växer stora träd ivägen.

Rita

Rita Niemi